

LOCAL FESTIVALS AS A MECHANISM FOR THE PRESERVATION AND TRANSMISSION OF INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE

Kamelia Petkova

Institute of Philosophy and Sociology at Bulgarian Academy of Sciences, Bulgaria

Abstract: *This article presents an analysis of data from a nationally representative quantitative survey of 800 respondents, conducted within the project "Local Festivals: A Resource for Local Communities in Coping with Crises," funded by the National Science Fund of the Ministry of Education and Science of Bulgaria. The study explores local festivals as a key mechanism for the preservation and transmission of intangible cultural heritage. The findings reveal that such events serve not only as a means of safeguarding cultural identity and traditions, but also as essential drivers of social cohesion and economic vitality in local communities. Despite their cultural and social significance, local festivals face a variety of challenges, including financial constraints, declining youth participation, the effects of globalization, and limited digital outreach. The study highlights the importance of active community involvement, which emerges as a critical factor for the long-term sustainability of these festivals. Furthermore, digitalization and the adoption of modern communication strategies are seen as essential tools for increasing the visibility and intergenerational appeal of these events. The article calls for targeted policy measures, educational initiatives, and public-private partnerships aimed at supporting the sustainable development of local festivals as dynamic and evolving cultural practices.*

Keywords: *Local Festivals; Intangible Cultural Heritage; Social Cohesion; Sustainability; Digitalization.*

МЕСТНИТЕ ПРАЗНИЦИ КАТО СРЕДСТВО ЗА СЪХРАНЕНИЕ И ПРЕДАВАНЕ НА НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Камелия Петкова

Институт по философия и социология при БАН, България

Въведение

Нематериалното културно наследство играе съществена роля в изграждането на колективната идентичност на общностите, като неговото съхраняване е пряко свързано със социалната кохезия и устойчивото културно развитие (Smith, 2006). В този контекст местните празници могат да бъдат разглеждани не само като форма на културно изразяване, но и като инструмент за трансмисия на културни практики, социални норми и споделени ценности (Bendix, 1997/2009). Те представляват динамична форма на културно наследство, което съчетава традиционни елементи с нови социални и икономически реалности (Hobsbawm & Ranger, 1983). Въпросът за устойчивостта на местните празници като средство за съхранение на нематериалното културно наследство става все по-актуален в контекста на демографските промени, урбанизацията и глобализацията (Kirshenblatt-Gimblett, 1995). Докато някои автори разглеждат празниците като механизъм за засилване на локалната идентичност и

социална свързаност (Delanty, 2018), други акцентират върху тяхната трансформация под влияние на пазарната икономика и институционалните политики за културен туризъм (García Canclini, 2005). Настоящата статия анализира ролята на местните празници за съхраняването и предаването на нематериалното културно наследство. Основният фокус е върху участието на местните общности в тези събития, механизмите за предаване на културните традиции между поколенията и предизвикателствата, пред които са изправени местните празници, включително финансови ограничения, намаляваща ангажираност на местните жители, модернизация на празничните практики и външни културни влияния. Целта е не само да бъдат представени ключови резултати от проучването, но и да се предложат насоки за политики и добри практики, които биха могли да допринесат за съхранението на местните празници като живо културно наследство.

Методология и теоретична рамка

В статията се представят резултати от осъществено с използване на количествени методи национално представително емпирично социологическо проучване сред населението в рамките на проект „Местните празници: ресурс на локалните общности за справяне с кризи“, финансиран от ФНИ на МОН. Проучването е реализирано през 2023 г., като извадката включва 800 лица, подбрани на стратифициран случаен принцип, с цел гарантиране на представителност на получената информация. Настоящото изследване се основава на интердисциплинарен подход, който интегрира концепции от културната антропология, социологията и изследванията на нематериалното културно наследство. В този контекст местните празници се разглеждат като динамични социални практики, които едновременно съхраняват традиции и отразяват процесите на социална трансформация (Bendix, 1997/2009), (Kirshenblatt-Gimblett, 1995). Подобен подход се открива и в българските изследвания, които разглеждат празниците не само като форми на културна изява, но и като инструменти за локално развитие, изграждане на общностна идентичност и културна адаптация (Kutin, 2020), (Stoilova & Traykova, 2017). Тези автори подчертават, че тези събития в България функционират едновременно като ритуални практики и като платформи за преговаряне на съвременните културни значения, особено в контекста на социалната промяна и миграцията.

Основните теоретични рамки, върху които се базира настоящата статия, включват:

- **Концепцията за нематериалното културно наследство**

Определението на ЮНЕСКО за нематериалното културно наследство включва „практики, представления, изрази, знания и умения, както и свързаните с тях инструменти, артефакти и културни пространства, които общностите, групите и в някои случаи индивидите разпознават като част от своето културно наследство“ (UNESCO, 2003: р. 2). В този смисъл местните празници могат да бъдат анализирани като жива културна традиция, която се адаптира към променящите се социални условия и технологични иновации (Smith & Akagawa, 2009). ЮНЕСКО подчертава, че основният критерий за съхранение на нематериалното наследство е неговото предаване между поколенията. Това предаване може да се случва по формален

начин (чрез образователни програми, културни институции) или неформално (чрез участие в общностни събития, семейни и ритуални практики) (Harrison, 2010).

- **Ритуалната и социалната роля на местните празници**

Ролята на ритуалите като социален механизъм е добре изследвана в класическите трудове на Виктор Търнър (Turner, 1969) и Емил Дюркем (Durkheim, 1912). Според тях ритуалите и празничните форми играят ключова роля в укрепването на колективното съзнание и социалната кохезия. Търнър (Turner, 1969) въвежда концепцията за „лиминалност“ – състояние на преход, което възниква по време на ритуали и празници. В този контекст местните празници могат да се разглеждат като социално „пространство на възможности“, в което обичайните социални йерархии и роли се поставят под въпрос, а общностната идентичност се преосмисля и възпроизвежда. Дюркем (Durkheim, 1912) подчертава значението на колективните ритуали за сплотяване на обществото. По неговите думи празничните практики са средство, чрез което групите утвърждават своите ценности и възпроизвеждат социалните структури. В този смисъл местните празници могат да се разглеждат като социален механизъм за изграждане на идентичност и колективна памет (Connerton, 1989).

- **Социалната динамика на празниците: между традицията и модерността**

Според Хобсбаум и Рейнджър (Hobsbawm & Ranger, 1983) традициите не са статични, а често са „изобретени“ с цел изграждане на социална кохезия и легитимация на определени културни или политически процеси. В този смисъл местните празници могат да бъдат разглеждани не само като архаични практики, но и като адаптивни механизми, които се променят под влиянието на икономически, политически и технологични фактори. В контекста на глобализацията и урбанизацията много местни празници се трансформират чрез включване на нови елементи като кулинарни базари, туристически атракции и маркетингови стратегии (García Canclini, 2005). Според някои автори това е естествен процес на адаптация, докато други изразяват загриженост, че автентичността на нематериалното културно наследство се губи (Smith, 2006).

- **Местните празници като средство за социален капитал и устойчиво развитие**

Социалният капитал, дефиниран от Робърт Пътнам (Putnam, 2000), се отнася до връзките между индивидите, които способстват за колективни действия и социално доверие. В този контекст местните празници играят ключова роля като пространства за изграждане на социални връзки, които насърчават взаимоотношенията и сътрудничеството между различни групи. Освен това местните празници имат и икономически измерения, свързани с развитието на културния туризъм и локалната икономика (Richards, 2007). Според изследванията на UNESCO (UNESCO, 2013), интегрирането на нематериалното културно наследство в политиките за регионално развитие води до по-високи нива на социална ангажираност и икономическа устойчивост.

Основни резултати

Данните от проведеното количествено социологическо проучване показват, че местните празници са мощен инструмент за съхранение и предаване на културната идентичност. Те не само популяризират традиционни практики, но и стимулират местната икономика, насърчават социалната ангажираност и изграждат чувство за принадлежност към общността. В основата на тази тяхна роля стоят специфичните дейности, които съпътстват празничните събития. Видът и характерът на тези дейности определят степента, в която празниците успяват да ангажират местните жители и да запазят традиционните културни форми. Анализът на въпроса за дейностите, осъществявани по време на местните празници, разкрива няколко ключови тенденции. Според получените резултати, най-често срещаните форми на празнични събития са концертите, които се провеждат в 74% от празниците, и танцовите представления, които се срещат в 68% от случаите. Това потвърждава централната роля на музиката и фолклора в местните тържества. Религиозните и традиционни ритуали са отчетени в 55% от случаите, което показва силната връзка на празниците с културното наследство. Шествията и карнавалите са част от програмата на 47% от празниците и допринасят за засилването на социалните връзки в общността. Базарите и изложбите са посочени от 45% от респондентите като важна част от празничните събития, като те често включват продажба на местни продукти и ръчно изработени артикули. В 38% от населените места се организират работилници за деца и възрастни, които играят важна роля в предаването на традиционни умения и занаяти. Тези резултати подчертават, че местните празници не само забавляват, но и съхраняват културното наследство чрез интерактивни и образователни дейности. Те играят съществена роля в поддържането на социалната кохезия и насърчаването на активното участие на жителите. Така например, болшинството от респондентите отбелязват, че се включват в планирането на празника чрез участие в събирания на местната власт, подготовка на програми и организиране на дейности. Около 58% от жителите участват в програмата, като танцьори, певци, организатори на изложби, на литературни четения и занаятчийски щандове. Само 21% от анкетираните заявяват, че не участват по никакъв начин. Всичко това доказва, че активното включване на жителите в местните празници е не само форма на културно изразяване, но и механизъм за засилване на социалните връзки и общностната идентичност. Високата степен на ангажираност показва, че тези събития не се възприемат просто като зрелищни прояви, а като възможност за съвместно творчество и колективно преживяване, което укрепва чувството за принадлежност. Включването на различни социални групи в организацията и провеждането на празничните прояви осигурява устойчивостта на традициите и насърчава тяхното предаване между поколенията. Това потвърждава значението на местните празници като платформа за активно гражданско участие и социално сближаване, което ги прави неразделна част от културния и социален живот на общността.

В повечето случаи, местните празници оказват съществено въздействие върху местните жители и конкретните населени места. Според преобладаваща част от анкетираните (75%), празниците повишават популярността на населеното място, като привличат туристи и създават положителен имидж. За 67% от участниците празниците стимулират местната икономика чрез повишено потребление на стоки и услуги, докато 53% посочват, че празниците допринасят за социалното сближаване и

преодоляване на отчуждението сред жителите. Около 42% заявяват, че празниците спомагат за опазването на местните традиции, тъй като насърчават по-младите поколения да участват в тяхното възстановяване и предаване, а 27% споменават, че организирането на празника способства за подобряване на диалога между представителите на различни етнически общности.

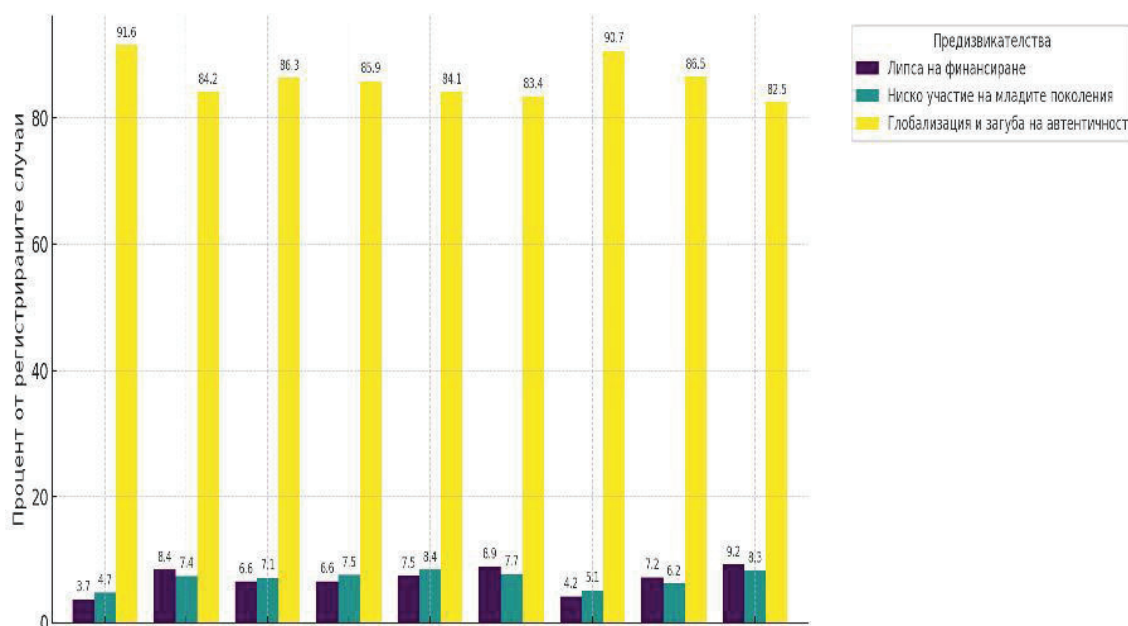
Анализът на данните разкрива значителни разлики в предизвикателствата, свързани с организацията и провеждането на местните празници, в зависимост от типа населено място. Така например, финансовите затруднения са най-сериозни в селата (43,5%) и в малките градове с население до 30 хиляди жители (32,1%). С нарастване на големината на населеното място финансовите затруднения значително намаляват (15,6% в областните градове). Това показва, че малките населени места имат по-ограничен достъп до институционална подкрепа в отпускането на средства за тези събития. Друго съществено предизвикателство е ниската степен на участие на младите поколения. Делът им е най-висок в областните градове (17,1%), докато в градовете с малък размер достига 5,8%, а в селата – 5,6%. Тази тенденция може да се обясни с факта, че в областните градове младите хора проявяват по-голяма инициативност, което произтича и от значително по-големия брой младежи в тези населени места, в сравнение със селата. Организационните затруднения се срещат относително равномерно в различните типове населени места, като най-висок дял е регистриран в селата (8,8%), следвани от малките градове (8,0%) и областни градове (6,1%). Този резултат подсказва, че независимо от размера на населеното място, ефективната организация на празниците остава предизвикателство, свързано с необходимостта от координация, управление на доброволци и осигуряване на необходимите ресурси. Глобализацията и загубата на автентичност се открояват като най-сериозен проблем в селата, където той е посочен от 73,4% от респондентите. В областните градове делът е 71,4%, а в малките градове – 70,7%. Това може да се обясни с нарастващото влияние на масовата култура в по-големите урбанизирани центрове и с навлизането на съвременни форми на празнуване, които постепенно изместват традиционните практики.

Ограничената дигитална видимост на местните празници е особено отчетлива в селските райони, където 59,2% от участниците идентифицират този проблем. За сравнение, в областните градове той е посочен от 29,1%, а в малките – от едва 20%. Тези данни показват, че дори при наличие на по-добри ресурси, популяризирането на културните събития чрез социални мрежи и дигитални платформи продължава да бъде предизвикателство. Това подчертава необходимостта от целенасочени обучения и интервенции, съобразени със спецификите на всяко населено място. Например, курсовете по финансово управление и фондонабиране могат да подпомогнат преодоляването на дефицита от средства, а обученията по дигитален маркетинг биха повишили онлайн присъствието на местните празници. Също така, активното въвличане на младите поколения чрез интерактивни и съвременни форми на празнуване може да засили тяхната ангажираност и да допринесе за съхраняването и предаването на локалните културни практики. За да се гарантира устойчивото развитие на тези събития, е необходимо интегриране на иновативни подходи в тяхното планиране и управление, както и адаптиране на традиционните елементи към динамично променящия се социален и културен контекст.

Когато разглеждаме въпроса за местните празници като средство за съхранение и предаване на нематериалното културно наследство, интерес представлява и изследването на връзката между видовете празници и предизвикателствата пред тяхното съхранение. Данните сочат, че фолклорните и религиозните празници са сред най-заstraшените от глобализацията и намаленото участие на младите поколения, докато модерните фестивали, като музикалните и градските събития, са по-малко засегнати от тези фактори, но срещат предизвикателства, свързани с организационната логистика и с финансирането. Според получените резултати, в 67% от случаите глобализацията и модернизацията на културните практики водят до размиване на традиционните форми на фолклорните и религиозните празници. В същото време 54% от респондентите, посочват, че младите хора все по-рядко участват активно в тях. Това показва, че съществува реален риск от прекъсване на културната приемственост, ако не се предприемат мерки за ангажиране на младите поколения чрез адаптирани форми на участие. От друга страна, фестивалите на занаятите и кулинарните празници са изправени пред значителни финансови трудности. В 72% от случаите организаторите на тези събития посочват, че липсата на достатъчно средства е основна пречка за тяхното устойчиво провеждане. Причината за това е, че подобни събития често разчитат на местни занаятчии и производители, които нямат възможност да осигурят мащабно финансиране. За разлика от тях, музикалните фестивали и градските събития често получават подкрепа от частни спонсори или местните власти, което значително улеснява тяхната организация. Сравнявайки финансовите предизвикателства при различните видове празници, става ясно, че традиционните събития, които са силно зависими от местната общност и занаятчийски практики, са по-уязвими от съвременните фестивали, които могат да привлекат по-широка аудитория и външно финансиране. Това показва необходимостта от целенасочени стратегии за подкрепа на различните видове нематериално културно наследство, за да се гарантира тяхното устойчиво развитие и предаване към бъдещите поколения.

Възниква въпроса: *Доколко активното участие на местната общност помага за преодоляване на тези предизвикателства?* Данните показват, че степента на включване на общността е ключов фактор за устойчивостта на нематериалното културно наследство, като активното участие на местните жители значително намалява някои от основните затруднения, пред които са изправени празниците. Така например, в случаите, когато участието на жителите е активно, липсата на финансиране е отчетена в по-нисък процент – около 38%, в сравнение със събитията, в които местните жители участват пасивно, където този показател достига 62%. Това може да се обясни с факта, че активно включените общности намират повече начини за самоорганизация, включително чрез дарения, доброволен труд и участие на местния бизнес в подкрепа на празника. От друга страна, ниското участие на младите поколения е по-често срещан проблем в празниците, при които местните жители не са ангажирани в организацията. В такива случаи 57% от събитията изпитват затруднения с привличането на млади хора, докато в празниците с активно местно участие този дял спада до 34%. Това подсказва, че ангажираността на общността създава естествен механизъм за предаване на традициите и осигуряване на тяхната приемственост. Липсата на активно включване на местните жители ограничава този процес и води до постепенен спад в интереса на младите.

По отношение на влиянието на глобализацията и загубата на автентичност резултатите са по-нееднозначни. Докато в празниците с висока степен на местно участие има по-силен стремеж към запазване на традициите, тези събития също са по-склонни да адаптират елементи от съвременната култура, за да направят празника по-привлекателен за различни поколения. В събитията, където местната общност е основен двигател, 42% от организаторите споделят, че са се наложили известни промени в традиционните обреди, докато в събития с ниска степен на местно участие този дял достига 68%. Това показва, че въпреки усилията на общностите да запазят културната автентичност, натискът на глобализацията все пак оказва влияние, но в различна степен.

Фигура 1. Как активността на местната общност влияе върху устойчивостта на празниците? (в %)

Анализът на връзката между дигиталната популярност на празниците и тяхната устойчивост разкрива важни зависимости, които подчертават ролята на съвременните комуникационни канали за съхранението на нематериалното културно наследство. Данните показват, че празниците, които разчитат активно на социални мрежи, уебсайтове и дигитални платформи за разпространение на информация, имат значително по-силно въздействие върху социалния и икономическия живот на общността. Социалното въздействие на празниците е по-голямо при събитията, които използват дигитални средства за популяризация. В 68% от случаите празници с активна онлайн комуникация се свързват с по-висока степен на социална ангажираност, докато при събитията, които разчитат предимно на традиционни методи за разпространение (като устна традиция и местни обяви), този дял спада до 42%. Това потвърждава, че дигитализацията на празниците не само увеличава тяхната разпознаваемост, но и стимулира по-активно участие на жителите, включително на младите поколения, които са по-склонни да се ангажират чрез социални мрежи.

По отношение на икономическото въздействие се наблюдава подобна тенденция. Над 62% от празниците, които разчитат на дигитална реклама, отчитат повишено местно потребление по време на събитието. Това може да се обясни с факта, че дигиталната комуникация привлича не само местни жители, но и външни посетители, което стимулира местния бизнес чрез увеличено търсене на стоки, услуги и туристически атракции. За сравнение, при традиционно рекламираните празници този ефект е значително по-слаб – само 39% от тях водят до отчетливо икономическо оживление.

Културната идентичност се запазва по-успешно при празници, които използват дигитални инструменти за популяризация, макар тази връзка да не е еднозначна. Според 55% от организаторите на събития с онлайн присъствие, цифровите канали допринасят за съхраняването на традициите, като разширяват обхвата на аудиторията и правят обичаите по-достъпни за различни поколения. В същото време 27% от тях изразяват опасения, че дигитализацията може да доведе до известни компромиси спрямо автентичната форма на празника, особено когато съдържанието се адаптира към глобални модели с цел по-голяма атрактивност в интернет среда. В този контекст, значима роля играят платформите, които подкрепят дигиталното присъствие на местните празници и създават условия за тяхната по-широка разпознаваемост. Сред успешните инициативи в България се открояват sabori.bg, fest-bg.com и festivali.eu – сайтове, които предоставят актуални календари, архивни материали, визуално съдържание и възможности за интерактивно включване. Такива ресурси служат като добри практики за дигитализация на живото културно наследство, като същевременно запазват връзката с локалния контекст и общността. Допълнителна подкрепа за тази тенденция идва от изследването на Българската асоциация на фестивалите (БАФ) – „Българските фестивали – дигитални перспективи“, което предлага задълбочен анализ на ролята на дигиталните технологии за повишаване на видимостта, устойчивостта и културната стойност на фестивалните събития в страната.

Налице са ясно изразени разлики относно използването на дигитални платформи за популяризиране на празниците по типове населени места. Данните сочат, че празниците в областните градове разчитат най-много на дигитална популяризация, докато в селата този подход е значително по-слабо застъпен, което може да бъде пречка за разпространението и устойчивостта на традициите. Резултатите показват, че 78% от празниците в областните градове използват социални мрежи (Facebook, Instagram, YouTube) като основен инструмент за популяризация. В градовете с население между 10 000 и 30 000 души този дял спада до 61%, докато в селата само 37% от празниците разчитат на социални мрежи за достигане до аудиторията. Това потвърждава, че по-малките населени места все още разчитат основно на традиционни методи за разпространение на информация, като местни обяви и разпространение от уста на уста. Друг важен извод е, че собствени уебсайтове и дигитални платформи (като туристически портали и културни афиши) се използват предимно в големите градове. Близко 66% от празниците в областните градове имат собствена дигитална страница или рекламират в големи интернет платформи, докато в по-малките градове този дял е 43%, а в селата – едва 18%. Това означава, че местните традиции, които се практикуват в селата, имат значително по-

малка възможност да достигнат до широка аудитория и да бъдат запазени в дългосрочен план.

За да се гарантира съхранението на местните празници като живо културно наследство, е необходимо да се приложи съвкупност от целенасочени политики, активно ангажиране на местните общности и ефективни комуникационни стратегии. Разработването на специализирани фондове за подкрепа на празници в малките и селските населени места би допринесло за тяхната по-лесна организация и дългосрочна устойчивост. Интегрирането на тези събития в национални и европейски програми за културно наследство ще осигури допълнителни ресурси и по-голяма видимост. Подкрепата на местната власт също е от съществено значение – насърчаването на публично-частни партньорства би могло да подобри финансовата стабилност на инициативите, а опростяването на административните процедури – да улесни процеса на организиране и реализация на събитията.

Активното участие на местните общности е друг основен фактор за устойчивостта на празниците. Включването на младежки инициативи и образователни програми, които насърчават предаването на традициите, ще осигури дългосрочната им жизнеспособност. Създаването на местни културни комитети, съставени от доброволци, може да спомогне за по-добрата координация на празничните събития, както и за тяхното популяризиране сред по-широка аудитория. Свързването на празниците с местната икономика чрез организирането на занаятчийски и кулинарни базари ще даде възможност за допълнителен икономически стимул, като същевременно ще подчертае автентичността на местните традиции. Изграждането на силна общностна идентичност, основана на споделени ценности, ще мотивира жителите да участват активно в събитията и да се чувстват част от културното наследство на своя регион. Организирането на обучения по дигитален маркетинг за организаторите на празници ще им дадат практически умения за работа със социални мрежи, видеосъдържание и уеб платформи, което ще улесни достигането до по-широка аудитория. Създаването на национална онлайн платформа, в която да се публикува информация за местните празници, би позволило на туристи и местни жители лесно да намират информация за предстоящи събития. Разработването на интерактивно съдържание като мобилни приложения, виртуални турове и видеоархиви на традиционни практики ще осигури не само архивиране на традициите, но и тяхното разпространение сред различни поколения. Популяризирането на празниците чрез партньорства с медии и инфлуенсъри може да допринесе за по-голяма разпознаваемост и привличане на нови посетители. Съчетаването на стратегическа подкрепа, активно участие на местните общности и интегриране на дигитални технологии ще осигури не само запазването на местните празници, но и тяхното адаптиране към съвременните социални и икономически реалности. По този начин тези събития ще продължат да бъдат важен елемент от културната идентичност, като същевременно ще отговорят на предизвикателствата на глобализацията и модерните комуникационни модели.

Заклучение

Резултатите от количественото социологическо изследване потвърждават ключовата роля на местните празници като средство за съхранение и предаване на нематериалното културно наследство. Те не само допринасят за запазването на традиционни практики, но също така функционират като механизъм за социална кохезия, изграждане на локална идентичност и укрепване на местната икономика. Данните сочат, че участието на местната общност е решаващ фактор за устойчивостта на тези събития. Активното включване на жителите намалява организационните и финансовите затруднения и осигурява междугенерационна приемственост. Основните предизвикателства пред съхранението на местните празници включват: глобализацията и съпътстващата я загуба на автентичност, ниското участие на младите поколения, ограничените финансови ресурси и недостатъчната дигитална видимост. Анализът разкрива, че различните типове населени места се сблъскват с различни трудности. Малките градове и селата са особено уязвими по отношение на привличането на публика и осигуряването на устойчиво финансиране. За гарантиране на дългосрочната жизнеспособност на тези събития е необходимо съчетание от целенасочени публични политики, активна ангажираност на местните общности и ефективни комуникационни подходи.

Интегрирането на дигитални технологии за популяризиране, документиране и архивиране на културното наследство, заедно с институционална подкрепа и образователни инициативи за млади хора, може да осигури успешно адаптиране на празничните практики към съвременните социално-икономически реалности. Успешни примери от практиката сочат, че използването на специализирани онлайн платформи и интерактивно съдържание значително повишава видимостта на събитията и стимулира ангажираността на младите поколения.

В заключение, местните празници представляват динамична форма на живо културно наследство, която се променя в отговор на социалните трансформации. За да се съхрани тяхната автентичност и културна значимост, е необходимо гъвкаво адаптиране на организационните модели и трайна ангажираност от страна на всички заинтересовани страни – местни общности, културни институции и държавни органи. Само чрез подобна интегрирана стратегия местните празници могат да останат жизнени, значими и устойчиви във времето.

Благодарности

Настоящият анализ се основава на данни от национално представително количествено социологическо изследване, сред населението в рамките на проект „Местните празници: ресурс на локалните общности за справяне с кризи“, финансиран от Фонд „Научни изследвания“ към Министерството на образованието и науката.

References // Използвана литература

- Bendix, R. (1997/2009).** In Search of Authenticity: The Formation of Folklore Studies. University of Wisconsin Press.
- Connerton, P. (1989).** How Societies Remember. Cambridge University Press.
- Delanty, G. (2018).** Community: 2nd Edition. Routledge.
- Durkheim, É. (1912).** The Elementary Forms of Religious Life. Allen & Unwin.
- García Canclini, N. (2005).** Hybrid Cultures: Strategies for Entering and Leaving Modernity. University of Minnesota Press.
- Harrison, R. (2010).** Understanding the Politics of Heritage. Manchester University Press
- Hobsbawm, E., & Ranger, T. (1983).** The Invention of Tradition. Cambridge University Press.
- Kirshenblatt-Gimblett, B. (1995).** Theorizing heritage. *Ethnomusicology*, 39(3), pp. 367-380.
- Kutin, L. (2020).** Festivalite – mezhdur kulturata i politikata [Фестивалите – между културата и политиката]. Sofia, Bulgaria: Akademichno izdatelstvo "Marin Drinov". ISBN 978-954-322-999-1.
- Putnam, R. D. (2000).** Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community. Simon and Schuster.
- Richards, G. (2007).** Cultural Tourism: Global and Local Perspectives. Routledge.
- Smith, L., & Akagawa, N. (2009).** Intangible Heritage. Routledge.
- Smith, L. (2006).** Uses of Heritage. Routledge.
- Stoilova, R., & Traykova, S. (2017).** Sotsialni transformatsii i kulturni praktiki v malkite naseleni mesta [Социални трансформации и културни практики в малките населени места]. Sofia, Bulgaria: Institute of Philosophy and Sociology – BAS. ISBN 978-954-2903-88-5.
- Turner, V. (1969).** The Ritual Process: Structure and Anti-Structure. Cornell University Press.
- UNESCO. (2003).** Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage.

Камелия Петкова

Институт по философия и социология при БАН, ул. „Московска 13 А“, България

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3108-3887>

kamelia.petkova@gmail.com

Kamelia Petkova

Institute of Philosophy and Sociology at Bulgarian Academy of Sciences,
“Moskovska 13A”, str., Bulgaria

AUTHOR'S DATA WERE PUBLISHED ACCORDING GDPR RULES AND PUBLICATION ETHICS OF THE JOURNAL (<https://www.math.bas.bg/vt/kin/>)

Received: 03 February 2025
Accepted: 18 May 2025
Published: 30 June 2025
DOI: <https://www.doi.org/10.55630/KINJ.2025.110103>

Title, Abstract and Keywords in Bulgarian

МЕСТНИТЕ ПРАЗНИЦИ КАТО СРЕДСТВО ЗА СЪХРАНЕНИЕ И ПРЕДАВАНЕ НА НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Резюме: В статията се анализират резултати от национално представително количествено проучване сред 800 респонденти, проведено в рамките на проект „Местните празници: ресурс на локалните общности за справяне с кризи“, финансиран от ФНИ на МОН. Фокусът на изследването е върху местните празници като ключов механизъм за съхранение и предаване на нематериалното културно наследство. Анализът показва, че тези събития не само съхраняват културната идентичност и традиции, но и играят важна роля за социалната кохезия и икономическото оживление на местните общности. Въпреки значимата им функция, празниците са изправени пред редица предизвикателства, включително финансови ограничения, намалено участие на младите поколения, влияние на глобализацията и недостатъчна дигитална популяризация. Изследването подчертава значението на активното участие на местните жители, което се оказва ключов фактор за устойчивостта на тези събития. Дигитализацията и интегрирането на съвременни комуникационни стратегии могат да допринесат за повишаване на тяхната разпознаваемост и ангажираност на младите поколения. Статията препоръчва разработване на целенасочени политики, образователни инициативи и публично-частни партньорства за устойчивото развитие на местните празници като жива културна традиция.

Ключови думи: местни празници, нематериално културно наследство, социална кохезия, устойчивост, дигитализация.

KIN Journal, 2025, Volume 11, Issue 1

Science Series Cultural and Historical Heritage: Preservation, Presentation, Digitalization

Научна поредица Културно-историческо наследство: опазване, представяне, дигитализация

Научная серия Культурное и историческое наследие: сохранение, презентация, оцифровка

Editors

Prof. PhD. Petko St. Petkov

Prof. PhD. Galina Bogdanova

Редактори/съставители

проф. д-р Петко Ст. Петков

проф. д-р Галина Богданова

Copy editors

Assist. prof. PhD. Nikolay Noev

PhD. Paskal Piperkov

PhD Vesela Georgieva

Технически редактори

гл. ас. д-р Николай Ноев

д-р Паскал Пиперков

д-р Весела Георгиева

© Editors, Authors of Papers, 2025

© Редколегия, Авторски колектив, 2025

Published by

Institute of Mathematics and Informatics

at the Bulgarian Academy of Sciences,

Sofia, Bulgaria

Издание на

Институт по математика и

информатика при Българска академия на

науките, София, България

<http://www.math.bas.bg/vt/kin/>

ISSN: 2367-8038